

بەش: زمانی فارسی

کۆلیژ: زمان

زانکۆ: سه لاهه دین

بایهت: سبک شناسی (رویکردها و نظریه ها)

په رتووکی کۆرس: دکتۆرا

ناوی ماموستا: جیهاد شوکری رشید

سالی خویندن: ۲۰۲۳-۲۰۲۴

په‌رتووی کۆرس

Course Book

سبک شناسی	۱. ناوی کۆرس
جهاد شوکری رشید	۲. ناوی مامۆستای به‌ر پرس
زمان/ زمانی فارسی	۳. به‌ش/ کۆلیژ
Email: Jihad.rashid@su.edu.krd TEL: 0750456 8833	۴. په‌یوه‌ندی
3	۵. په‌که‌ی خویندن (به‌سه‌عات) له هه‌فته‌یه‌ک
15	۶. ژماره‌ی کارکردن
	۷. کۆدی کۆرس
سالی ۲۰۰۲ به‌ده‌ست هه‌ینانی پروانامه‌ی به‌کالووریوس سالی ۲۰۰۹ به‌ده‌ست هه‌ینانی پروانامه‌ی ماسته‌ر له زانکۆی ورمی . ولاتی ئیران سالی ۲۰۱۳ به‌ده‌ست هه‌ینانی پروانامه‌ی دکتورا له زانکۆی تاران . ولاتی ئیران	۸. پرۆفایه‌لی مامۆستا
نثر عرفانی، نثر تاریخی، نثر داستانی، نثر تعلیمی	۹. وشه‌ سه‌ره‌کیه‌کان
<p>۱۰. اهداف کلی درس</p> <p>سبک شناسی " کتابی است نوشته‌ی دکتر "محمود فتوحی" که در آن به بررسی "نظریه‌ها، رویکردها و روش‌ها" می‌پردازد. در دو دهه اخیر، نظریات ادبی، متون ادبی فارسی را زیربنای خوانش‌ها و تفسیرهای خود قرار داده‌اند. در این نگرش، متن، بهانه‌ای برای تولید دوباره‌ی ایده و بررسی مجدد مبانی نظریه‌ها می‌شود. متأسفانه در این گونه قرائت‌ها، اصل و منشأ متن و نیز رابطه آن با تاریخ، سنت و بافت اجتماعی آن شناخته نمی‌شود. نقد ادبی فارسی شاید در ارائه خوانش‌های سلیقه‌ای، تفسیر آزاد و برداشت‌های شخصی موفق بوده است، اما در شناخت خلاقیت، اصالت، سبک و شخصیت خلاق نویسنده شکست خورده و حتی به درجه‌بندی و ارزیابی آنها، راهی پیدا نمی‌کند.</p> <p>زمانی که مورخ ادبی نتواند در انبوه نقدها و نظرات، نتیجه‌ای قابل اعتماد درباره اصالت و نوآوری‌های خلاقانه نویسنده، تبارشناسی متن، تأثیر گرفتن و پذیرفتن روابط بینامتنی پیدا کند، به شکست خود پی می‌برد. در پژوهش‌ها و نقدهای موجود معیار یا دستورالعملی وجود ندارد که بر اساس آن بتوان سبک‌های شخصی و کلی، انواع متون، انواع ادبی یا دوره‌های ادبی را از هم تشخیص داد.</p> <p>کتاب "سبک شناسی" از دکتر "محمود فتوحی" به دو بخش "سبک شناسی" نظری و "سبک شناسی" عملی و در مجموع چهارده فصل تقسیم شده است. پنج فصل اول به ملاحظات نظری در مورد زبان و چیستی سبک، ماهیت سبک ادبی و مسائل مربوط به آن و ماهیت دانش "سبک شناسی" اختصاص دارد و رویکردهای سبکی و پیوند دانش "سبک شناسی" با دانش ادبی و زبانی را بررسی کرده است. بخش دوم در نه فصل با هدف نشان دادن روش مطالعه عملی و تحلیل عینی "سبک شناسی" طراحی شده است. نویسنده در ابتدای هر فصل با</p>	

هدف آشنایی خواننده با ایده‌ی کلی متن، اشاره کوتاهی به محتوای آن می‌کند و بحث‌ها در پایان هر فصل خلاصه می‌شود.

۱۱. اهداف درس

- آشنایی دانشجو با دوره‌های رویکردهای سبک شناسی
- آشنایی دانشجو با انواع لایه‌های سبکی و مختصات سبکی آن‌ها
- آشنایی با سبک نوشتاری یا مختصات لایه‌های واژگانی، نحوی و سبکی.
- علاوه بر بهره‌گیری و التذاذ ادبی، توانا ساختن دانشجو در درک و فهم، تجزیه و تحلیل ساختاری و محتوایی آن نیز بوده است.

۱۲. وظایف دانشجو

نظریه‌های ادبی در دو دهه اخیر، متن‌های ادبی فارسی را دست‌مایه خوانش‌ها و تفسیرهای خویش کرده‌اند. در این خوانش‌ها متن بهانه‌ای است برای بازتولید ایده‌ها و بازآزمایی مبانی آن نظریه‌ها. متاسفانه در این گونه خوانش‌ها نه سرشت متن و تبار آن بازشناخته می‌شود و نه پیوندش با تاریخ و سنت و بافت اجتماعی آن. نقد ادبی فارسی در خوانش‌های ذوقی و تفسیرهای آزادانه و تاویلات شخصی شاید کامیاب بوده، ولی در ایفای نقش بنیادین خویش که شناخت ابداع، اصالت سبک و فردیت هنری مولف است سخت ناکام مانده، چه رسد به قضاوت و ارزیابی. این ناکامی را بیش از همه مورخ ادبی درمی‌یابد، آن‌گاه که در انبوه نقد و نظرها حکم قابل اعتمادی درباره فردیت خلاق و نوآوری‌های مولف، تبارشناسی متن، تاثیر و اثرها و روابط بینامتنی نمی‌یابد. پژوهش‌ها و نقدهای موجود، معیار و قاعده‌ای به دست نمی‌دهد تا بر پایه آن بتوان سبک‌های شخصی و عمومی، گونه‌های متن، انواع ادبی و دوره‌های ادبی را شناخت. هدف اصلی از تالیف کتاب سبک‌شناسی احیای نقش سبک‌شناسی به مثابه میانجی دانش‌های زبانی و ادبی و پشتوانه اصلی نقد روش مند است.

۱۳. روشهای تدریس

در آغاز هر درس، یک متن برای خواندن آماده است، سپس متن نثر را یک بار دو بار و در صورت ضرورت سه بار، با صدای بلند برای فارسی‌آموزان می‌خوانم و از یکایک آنها درخواست خواهم کرد که با صدای بلند بخوانند؛ خواندن دانشجویان باید از لحاظ درستی تلفظ صداها و هم از نظر جای تکیه در کلمات و هم آهنگ صدا کنترل شود این کار در صورت نیاز باید چند بار تکرار شود تا از درست خواندن فارسی‌آموزان اطمینان حاصل شود.

۱۴. سیستمی همتسه‌نگاندن

۲۰ نمره به صورت امتحان کتبی در پایان سال تحصیلی

۱۵ نمره به صورت سه نوشتن مقاله

۱۰ نمره انجام سمینار و فعالیتهای کلاسی

۵ نمره با در نظر داشتن برسههای روزانه و انجام کارهای تحقیقاتی در صورت لزوم از فعالیتهای دانشجویان در خصوص این درس جستجو درباره اندیشههای فکری و سبک نگارشی هر یک از نویسندگان مذکور مد توجه قرار خواهد گرفت.

۱۵. دهرنه‌نجامه‌کائی فزیربوون

با توجه به تلاش دانشجویان در مسیر دستیابی به برانگیختن ذوق و انگیزه آنها در شناخت دقیق و عمیق بر ادبیات فارسی، دانشجو بتواند به ساحت های هنری مختلف یک متن ادبی با توجه به انواع سبک ها راه یابد و طعم گوارای معانی و مفاهیم متنوع آن را بچشد که آن هم با فراگیری قرائت صحیح و درک و دریافت مضامین و مفاهیم و آموختن لغات، ترکیبات، امثال و نکات دستوری نثرهای فارسی میسر است.

۱۶. لیستی سه‌چاوه

- برگزیده متون ادب فارسی، جلیل تجلیل و دیگران، مرکز نشر دانشگاهی، چاپ بیست و یک، ۱۳۷۵
- زبان و ادبیات فارسی عمومی، دکتر حسن ذوالفقاری و غلامرضا عمرانی، دکتر فریده کریمی موغاری، تهران: چشمه، ۱۳۷۸
- سبک شناسی نثر، دکتر سیروس شمیسا، تهران: فردوس، چاپ دهم، ۱۳۸۰
- سبک شناسی یا تاریخ تطور نثر فارسی، محمد تقی بهار، پرستو، تهران، ۱۳۶۷
- فارسی عمومی برای تدریس در دانشگاهها، دکتر امید مجد، تهران: امید مجد، چاپ پنجم، ۱۳۸۷
- کلیله و دمنه، نصرالله منشی، به کوشش مجتبی مینوی، امیرکبیر، ۱۳۸۱
- گزیده ادبیات معاصر، حمید واحدی، تهران، ۱۳۸۰
- گزیده تاریخ بیهقی، ابولفضل محمد بن حسن بیهقی، به کوشش دکتر محمد دبیر سیاقی، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران: ۱۳۸۰

ناوی مامؤستای وانه‌پیژ

۱۷. بابه‌ته‌کان

تقسیم بندی دروس، بر اساس محتوای آنها و ساعات درسی صورت گرفته است:

برنامه هفتگی سال تحصیلی

شماره هفته	تاریخ	موضوع درس
اول	۱ نوامبر ۲۰۲۳	سبک شناسی نظری

	زبان و سبک	دوم
	سبک ادبی	سوم
	دانش سبک شناسی	چهارم
	سبک شناسی و دانشهای زبانی و ادبی	بنجم
	رویکردهای سبک شناسی	ششم
	سبک شناسی تاریخی	هفتم
	سبک شناسی صورت گرا	هشتم
آزمون		
	سبک شناسی ساختاری	نهم
	سبک شناسی نقش گرا	دهم
	سبک شناسی گفتمانی	یازدهم
	سبک شناسی کاربردی	دوادهم
	سبک شناسی شناختی	سیزدهم
	سبک شناسی شمی	چهاردهم
	سبک شناسی عاطفی	پانزدهم
	سبک شناسی بیانی	شانزدهم
آزمون		
	سبک شناسی تکوینی	هفدهم
	سبک شناسی تفسیری	هجدهم
	سبک شناسی ارزشی	نوزدهم
	سبک شناسی عملی	بیستم
	سبک شناسی لایه ای	بیست و یکم
	لایه ی واژگانی	بیست و دوم
	لایه ی نحوی سبک	بیست و سوم
آزمون		
	لایه ی بلاغی سبک	بیست و چهارم
	لایه ی ایدئولوژیک سبک	بیست و پنجم
	سبک شناسی طنز	بیست و ششم

	مسایل پایه در تحلیل سبک	بیست و هفتم
	سبک سبک زنانه	بیست و هشتم
	سبک شناسی طنز	بیست و نهم
	سبک شناسی فمسنیی	سی ام
	سبک شناسی ساختارگرا	
	سبک شناسی انتقادی	سی و یکم
	سبک شناسی بنیادگرا	سی و دوم

تذکر: تعطیلات سالانه باعث تغییر در ترتیب برنامه ریزی این هفته ها و ساعات درسی خواهد شد.

	۱۸. پایه‌تی پراکتیک (نه‌گر هه‌پیت)
	نییه.

	<p>۱۹. تاقیکردنه‌وه‌کان</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. سبک شناسی بنیادگرا یعنی چه؟ ۲. دانش سبک شناسی را تعریف کنید. ۳. تفاوت ویژگیهای سبک شناسی ساختارگرا و بنیادگرا مشخص کنید. ۴. ویژگیهای سبک شناسی فمسنیی مشخص کنید. ۵. تفاوت ویژگیهای سبک شناسی فمینستی و زنانه مشخص کنید. ۶. لایه های بلاغی سبک را در نوشته های .یر مشخص کنید: ۷. الف) دو قباله نبشته بودند همهٔ اسباب و ضیاع حسنک را به جمله از جهت سلطان ۸. ب) وی اقرار کرد به فروختن آن به طوع و رغبت و آن سیم که معین کرده بودند بستند. ۹. ج) یک یک ضیاع را نام بر وی خواندند ۱۰. ویژگیهای سبک شناسی یک متن ادبی را نام ببرید. ۱۱. نام های دیگر نثر مرسل کدام است: الف) آذربایجانی ب) ترکستانی ج) مغولان ۱۲. تفاوت نثری دورهٔ سامانی و غونوی را مشخص کنید.
--	---

۱۳. سبک شناسی شمی چه نوع سبکی است؟
۱۴. صفرا جنبانندن در عبارت «با صفرای خویش بر نیامدم» یعنی چه؟
۱۵. مختصات سبک بلاغی و زبانی عبارتهای زیر را مشخص کنید:
۱۶. عدد کلمتهای قرآن هفتاد هزار و هفت هزار و هفتصد و یک کلمت است.
۱۷. اکنون آغاز کنیم قرآن و تفسیر آن
۱۸. از غیرت ارادت خود، قصد رجم آن مرد کرد و اهل بازار نیز جمله بشوریدند
۱۹. شش مورد از مختصات زبانی و ادبی نثر مرسل را با نمونه بیان نمایید.
۲۰. شیوه سبک نگارش کشف المحجوب را شرح دهید.
۲۱. کتبی را که به نثر بینابین نوشته اند را نام ببرید.
۲۲. دانش های سبک شناسی زبانی و ادبی را در متن زیر مشخص کنید:
۲۳. این همه اسباب منازعت و مکاوحت از بهر حطام دنیا به یک سوی نهادند.
۲۴. سخنی نران که آن به تعصبی و تزیدی کشد و خوانندگان این تصنیف گویند: «شرم باد این پیر را»
۲۵. جبه ای داشت حبری رنگ با سیاه می زد خلق گونه، دراعه و ردایی سخت پاکیزه و دستاری نیشابوری مالیده و موزه میکاییلی نو در پای.
۲۶. وی خواجه را بسیار عذر خواست و گفت: با صفرای خویش بر نیامدم
۲۷. دو قباله نبشته بودند همه اسباب و ضیاع حسنک را به جمله از جهت سلطان و یک یک ضیاع را نام بر وی خواندند و وی اقرار کرد به فروختن آن به طوع و رغبت و آن سیم که معین کرده بودند بستند.
۲۸. معنی عبارتهای بالا را به نثر روان امروزی بنویسید.
۲۹. صفرا جنبیدن در عبارت بالا کنایه از چیست؟
۳۰. معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.
- دو قباله نبشته بودند همه اسباب و ضیاع حسنک را به جمله از جهت سلطان و یک یک ضیاع را نام بر وی خواندند و وی اقرار کرد به فروختن آن به طوع و رغبت و آن سیم که معین کرده بودند بستند.
۳۱. هریک از عبارات زیر را همراه با نکات مهم آن بنویسید.
۳۲. نشانه های کهنگی و زبانی عبارات بالا را بنویسید.
۳۳. نشانه های کهنگی عبارت «جبه ای داشت حبری رنگ با سیاه می زد خلق گونه، دراعه و ردایی سخت پاکیزه و دستاری نیشابوری مالیده و موزه میکاییلی نو در پای.» را مشخص کنید:
۳۴. معنی عبارت بالا را همراه با نکات مهم آن بنویسید.
۳۵. مختصات سبک شناسی عاطفی را در عبارتهای بالا مشخص کنید.
۳۶. در عبارت بالا دو نمونه از نشانه های کهنگی سبک را بیان کنید.
۳۷. عبارت «برخویشتن می ژکید» یعنی
۳۸. مفهوم کنایی کدام گزینه «چیرگی بر خشم» است؟
۳۹. الف) به دستوری فرو گرفتن
۴۰. ب) بر مرکب چوبین نشستن
۴۱. ج) بر صفرای خود برآوردن
۴۲. د) منازعت و مکاوحت نمودن

۴۳. کنایه داده های زیر را بنویسید.
۴۴. الف) این مرد بر مرکب چوبین نشست
۴۵. ب) دل از جای برداشتن
۴۶. ج) آب در چشم آورد
۴۷. د) آن جهان را به کسی دادن
۴۸. کلیله و دمنه از کدام نوع نثر فارسی است؟
۴۹. استمالت یعنی
۵۰. مصیب یعنی.....
۵۱. الف) مصیبت زده (ج) مزدور
۵۲. ب) راست گو (د) درست اندیش
۵۳. منظور از جمله «بزاز قفل را حيله کرد تا بگشاد» چیست؟
۵۴. منظور از عبارت «کار و بار و حشمت ایران برود.» چیست؟
۵۵. امروزه به جای افعال زیر چه معادل هایی به کار می رود.
۵۶. الف) باز رفتند
۵۷. ب) بشوریدند
۵۸. ج) بیرون گرفت
۵۹. د) آواز داد
۶۰. معنی مجازی «تنسم» در داستان شیر و گاو چیست؟
۶۱. «ما از آن طبقه نیستیم که این درجات را مرشح و تنیم بود» یعنی چه؟
۶۲. معنی هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید
۶۳. این همه اسباب منازعت و مکاوحت از بهر حطام دنیا به یک سوی نهادند.
۶۴. منظور از عبارت «موزه میکائیلی نو در پای» چیست؟
۶۵. با توجه به عبارت: جبه ای داشت خبری رنگ با سیاه می زد خلق گونه، دراعه و ردایی سخت پاکیزه و دستاری نیشابوری مالیده و موزه میکائیلی نو در پای.»
۶۶. واژه های «دراعه، موزه میکائیلی» یعنی چه؟
۶۷. معنی عبارت داده شده را بنویسید؟
۶۸. منظور از عبارت (نتوانستند نزدیک آتش شدن از تپش) چیست؟
۶۹. نشانه کهنگی عبارت داده شده را مشخص کنید.
۷۰. واژه های زیر را معنی کنید؟
۷۱. طوع، ضیا، ثنا، منازعت، مکاوحت، ردا
۷۲. حيله کرد در عبارت «بزاز قفل را حيله کرد تا بگشاد» یعنی چه؟
۷۳. سبک نثر کتاب (ترجمه تاریخ طبری) چه نثری است؟
۷۴. متن زیر را به لحاظ سبک شناسی و رویکردهای آن تحلیل و بررسی کنید.
۷۵. الف) طمع را در دل خود جای مده، چون مردم طمع از دل بیرون کند، از همه خلق بی نیاز است.
۷۶. ب) از آثار دوره ی اواناست اقا، اول سال که امدم این جا مدیرشون هنوز بود اقا، کارشون همین چیزها

بود.

۷۷. ج) پیل سحاب پیش هیکل جسیمش چون قطره سحاب در پیش پیل و دریای نیل در جنب اندام ضخیمش مانند برکه در جنب دریای نیل

۷۸. د) دشمن چو از همه حیلتی فروماند، سلسله دوستی بجنباند، پس انکه به دوستی کارهایی کند که هیچ دشمن نتواند

۷۹. کدام اثر به نثر فنی نکاشته شده است؟

۸۰. الف) حبیب السیر ب) تاریخ بیهقی ج) گلستان د) کلیله و دمنه

۸۱. عبارت (نتوانستند نزدیک آتش شدن از تپش) یعنی چه؟

۸۲. سبک شناسی گفتمانی را در یک از متون ادبی بررسی کنید.

۲۰. تبیینی تر

۲۱. پیداچونهوهی هاوهل

با آرزوی موفقیت روزافزون